

Střední odborná škola podnikání a obchodu, spol. s r.o., Rejskova 4, Prostějov

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE
RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

pro školní roky 2023 – 2027

V Prostějově, dne 31. 8. 2023

Vypracovala: Mgr. Ilona Ambrožová
metodik prevence

Schválil: Ing. Marek Moudrý
ředitel školy

Tato minimální preventivní strategie je součástí pedagogické dokumentace školy. Je vypracována v souladu s platnými právními předpisy na základě příslušných metodických pokynů a slouží jako základní pomůcka pro preventivní aktivity školy v průběhu celého školního roku. Za její sestavení odpovídá školní metodik prevence.

Vedení školy a pedagogický sbor jsou každoročně na začátku školního roku na společné poradě seznamováni s aktuálním minimálním preventivním programem pro daný školní rok, který vychází z dané preventivní strategie školy. Vlastní prevenci rizikového chování žáků realizují třídní učitelé a vyučující, do jejichž předmětů spadají jednotlivá témata. Garantem je školní metodik prevence. Účinnost minimálního preventivního programu je vyhodnocována vždy na konci školního roku ve spolupráci s vedením školy.

A. PEDAGOGOVÉ A OSTATNÍ ZAMĚSTNANCI ŠKOLY

1. Plnění vymezených dílčích cílů dává konkrétní podobu minimálnímu preventivnímu programu, který je zaměřen zejména na následující oblasti:

	1. r. SŠ	2. r. SŠ	3. r. SŠ	4. r. SŠ	Suma sloupců
Prevence šikany a projevů agrese	1	1	1	0	0
Prevence kyberšikany	0	1	1	0	0
Prevence záškoláctví	1	0	0	0	0
Prevence rizikových sportů	1	0	0	0	0
Prevence rizikového chování v dopravě	1	0	0	0	0
Prevence rasismu a xenofobie	0	1	1	1	0
Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů	0	0	1	0	0
Prevence rizikového sexuálního chování	1	0	0	0	0
Prevence užívání tabáku	1	1	1	0	0
Prevence užívání alkoholu	1	1	1	0	0
Prevence užívání dalších návykových látek	1	0	0	0	0
Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)	1	1	0	0	0
Prevence poruch příjmu potravy	1	1	0	0	0
Prevence kriminálního chování	0	1	1	0	0
Suma řádků	10	8	7	1	26

V souvislosti s charakterem minimálního preventivního programu si klademe tyto dílčí cíle, které budou naplňovány jak v oblasti vyučování, tak také v oblasti mimoškolní a zájmové činnosti.

2. Organizace a struktura prevence

Výchovná poradkyně - Mgr. Tereza Konečná

Výchovná poradkyně koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, setkává se s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracují v případě:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlém i trvalém neúspěchu žáka v učení
- obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádežích ve třídách

Výchovná poradkyně diagnostikuje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb, kontakt na školní psycholožku, apod.) linku bezpečí a další organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině, porušování zákona.

Metodik prevence – Mgr. Ilona Ambrožová

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu. V průběhu školního roku na poradách proškolení pedagogické pracovníky, popř. správních zaměstnance, v problematice rizikového chování žáků - diagnostika, řešení, prevence.

Třídní učitel, učitelé

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, mobil).

Ředitel školy – Ing. Marek Moudrý

Zástupce ředitele školy – Ing. Jitka Němcová

Sledují efektivitu prevence rizikového chování. Sledují problémy v kontextu celé školy a provádějí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy.

B. RODIČE

Rodiče jsou na třídních schůzkách seznámeni s činností ŠMP. V prvních ročnících se metodik osobně rodičům představí, upřesní, kde má kabinet a kdy konzultační hodiny. Osobní schůzku lze domluvit kdykoli po předchozí telefonické domluvě.

O jednorázových akcích jsou rodiče v průběhu školního roku informováni přes webovou aplikaci BAKALÁŘI. Další informace mohou také získat na nástěnkách v prvním patře školy. Dále mohou rodiče i žáci kontaktovat učitele přes mailové adresy a telefonní čísla, které jsou umístěny na webu.

Aktivitty podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Datum konání	Vedoucí programu
Adaptační kurz pro žáky 1. ročníku	1. - 3. září	TU
Dny otevřených dveří	Zimní měsíce	Všichni vyučující
Třídní schůzky a konzultace	Během roku minimálně 3krát	Všichni vyučující
Školní ples	Leden/ únor	TU 4. ročníků
Lyžařský kurz	Zimní měsíce	Vyučující TV
Kulturní aktivity - kina, divadla, muzea	Průběžně	Vyučující
Akce školního parlamentu	Průběžně	Olena Jahnová

C. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Metodickým a garančním pracovištěm v oblasti preventivních aktivit pro naši školu je Pedagogicko-psychologická poradna Prostějov. Metodik prevence školy se účastní seminářů a informativních setkání pořádaných poradnou.

Organizace a odborníci, kteří se budou podílet na prevenci:

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP Prostějov	Mgr. Kalabisová	ppp@ppp-olomouc.cz , vlastarec@volny.cz , tel: 582 344 237
OO Policie ČR Prostějov	Por. Bc. Z. Slabá	725 277 969
Městská Policie Prostějov		prevence@mpprostejov.cz
NZDM Prostějov -		nzdm.pv@podaneruce.cz
Odbor sociálně-právní ochrany dětí MÚ	Mgr. Bc. Dočkalová Pavlína	324 582 329 545

D. ŽÁCI

Seznámení žáků s činností:

- osobní představení se ŠMP v jednotlivých třídách – snaha, aby metodik vyučoval co nejvíc hodin výchovy k občanství, etické výchovy apod.
- konzultační hodiny – na dveřích kabinetu, na webu školy (pro rodiče jindy po telefonické dohodě, pro žáky kdykoliv po předchozí dohodě)
- elektronická schránka důvěry – NNTB
- nástěnka na chodbě školy – důležité kontakty
- aktuální informace pro rodiče web školy, BAKALÁŘI
- žakovský parlament:
 - učitelé usilují o rozvíjení odpovědnosti žáků za širší společenství a vzájemné soužití
 - je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy, spolupráci napříč ročníky
 - pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách
 - každá třída má jednoho nebo dva poslance

PROGRAM OSTATNÍCH PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

1. Rámcová prevence pro žáky ve třídnických hodinách

<i>Třídnické hodiny</i>	<i>Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)</i>
1. ročníky	Vztahy ve třídě, šikana, návykové látky, záškoláctví, rizikové sporty, poruchy příjmu potravy, sexuální prevence, závislost na hrách
2. ročníky	Vztahy ve třídě, šikana, kyberšikana, rasismus a xenofobie, závislost na hrách, tabáku, alkoholu, poruchy příjmu potravy, kriminální chování
3. ročníky	Vztahy ve třídě, šikana, kyberšikana, rasismus a xenofobie, náboženský extremismus, závislost na tabáku a alkoholu, kriminální chování, chování v dopravě
4. ročníky	Xenofobie, rasismus

2. Specifická prevence pro žáky reagující na individuální situaci ve třídě

Aktivity, které nejsou součástí učebního plánu ani rámcové prevence v třídnických hodinách a reagují na zvláštní situaci ve třídním kolektivu či mezi třídními kolektivy, kterou je třeba neprodleně řešit. Tyto programy (např. sociometrie) zajišťuje metodik prevence ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem. Využití dotazníku, ke zjištění problému ve třídě, po zpracování zaměření se na aktuální vývoj situace.

3. Nespecifická prevence průběžná

- jednorázové akce - sportovní, kulturní
- jiné instituce

STRATEGIE A METODY PREVENCE

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem (v 1. ročníku máme pro žáky + třídní učitele adaptační kurz k prevenci rizikových forem chování v nově vzniklých žakovských kolektivech). Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Skupinová práce

Projektové vyučování a celoškolní projekty

Podporujeme intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekty, veřejné sbírky (akce školního parlamentu) navíc podporují spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky (účast žákův SOČ). Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny je důležitým prvkem pro skupinovou práci.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

Součástí MPP je i:

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Zpracován jako samostatný dokument

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Zpracován jako samostatný dokument.

Četla:

Mgr. Tereza Konečná (výchovná poradkyně):.....

.....
Vypracovala: Mgr. Ilona Ambrožová
metodik prevence

.....
Schválil: Ing. Marek Moudrý
ředitel školy

ODKAZY NA PLATNOU LEGISLATIVU:

LEGISLATIVNÍ RÁMEC PRO OBLAST ŠKOLSKÉ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

aktualizace k 1. 9.2023

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023 – 2025
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019 – 2027
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022 – 2027
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2023 – 2026
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2023 – 2026
- Akční plán realizace politiky v oblasti závislostí a závislostního chování v Olomouckém kraji na období 2023 – 2024

ZÁKONY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, nabývá účinnosti dnem 1. října 2020, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 6, 81 a 83, které nabývají účinnosti patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení. Ustanovení části první čl. I bodu 12 pozbývá platnosti dnem 30. září 2025.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový Zákon“
- Zákon č. 422/2003 Sb. o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.)
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (více o ohlašovací povinnosti školy)
- Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.: MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č.j.: MŠMT 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování:
 1. návykové látky
 2. rizikové chování v dopravě
 3. poruchy příjmu potravy
 4. alkohol
 5. syndrom CAN
 6. školní šikanování
 7. kyberšikana
 8. homofonie
 9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
 10. vandalismus
 11. záškoláctví
 12. krádeže
 13. tabák
 14. krizové situace spojené s násilím
 15. netolismus
 16. sebepoškozování
 17. nová náboženská hnutí
 18. rizikové sexuální chování
 19. příslušnost k subkulturám
 20. domácí násilí
 21. hazardní hraní
 22. dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j.: 14423/99-22)
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10194/2002 –14)
související normy: *Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny - platné znění od 1. 1. 2015 – více o ohlašovací povinnosti školy)*
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, (č.j.: 25884/2003-24)
související norma: *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1. 6. 2015*
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č.j.: 37 014/2005-25)